

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH

(SZTAB GENERALNY)

Oddział II.

Nr/II.

5143/II. I.F.1.
5144/II. I.F.1.
4944/II. I.F.1.
4756/II. I.F.1.
4254/II. I.F.1.
4095/II. I.F.1.

8156 J24

Warszawa, dn. 192...r.

24.IX.

1

Do

Adjutantury Generalnej - Referat Prasowy

Przesyła się przy ^{niniejszym} komunikaty prasowe z Rygi z dn.

19 i 20 września, oraz komunikaty prasowe z Moskwy z dn. 17,

19, 20 i 21 września.

Mr. Jędrzej Jędrzej

ADJUTANTURA GENERALNA
NACZELNIEGO WODZA
8156 J24
24. IX 1921 roku

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

KOMUNIKAT PRASOWY

Z DN.19.IX.21 r.

RYGA

Prasa łotewska w związku z otrzymanymi informacjami o zgodzie Litwy na przyjęcie projektu Hymansax, występuje z ostrą krytyką tegoż projektu, wzywając Litwę do opamiętania się i nieprzyjmowania projektu, który poprowadzi Litwę do stracenia ^{własnej} suwerenności. Niektóre organy prasy łotewskiej wysuwały otwarcie projekt, aby Litwa wstąpiła w ściślejsze związki z Łotwą, a wtedy i bez Wilna mogłaby obejść się, jak zresztą obchodziła się dotychczas. "Latwijas Kareiwis" wzywa rząd łotewski do przyjęcia warunków, któreby zapewniły Łotwie bezpieczeństwo. Bolszewicy chcą wywołać bunt w Łotwie, by móc przyjść z pomocą ugniecionej ludności - pisze "Latwijas Kareiwis". Oświadczenie ministra Skirmuntta prasie polskiej o stosunkach polsko-łotewskich wywołała gwałtowną reakcję prasy łotewskiej, która w tym oświadczeniu dopatruje się gróźb w stosunku do Łotwy. Mejerowicz we wręczonej polskiemu poselstwu ~~notce~~ w Rydze w ostrej nocie pisze: "Zmuszony jestem energicznie zaprotestować przeciwko obwinianiu rządu łotewskiego o przytrzymywanie się metod gnębienia polskich szkół i polskiej mniejszości na Łotwie. Jednocześnie musimy skonstatować, że niektóre grupy ludności w Latgalji polskiego pochodzenia odnoszą się wrogo do Łotwy i jej praw, prowadząc aktywną agitację za przyłączeniem Latgalji i Górnej Kurlandji do Polski. Ponadto nota zawiera energiczne protesty przeciwko zarzutom stawianym Łotwie i donosi, że działacza polskiego Próchnika, dyrektora gimnazjum polskiego rząd łotewski będzie zmuszony wydrzeć z granic państwa. Naogół stwierdzić należy bardzo ostry ton noty. "Siedźnia" w dzisiejszym numerze omawia głosy prasy polskiej w sprawie przesilenia gabinetowego, dodając swoje ironiczne uwagi. Komitet wykonawczy 3 międzynarodówki ustanowił międzynarodową komisję kontroli dla zagranicy. W skład komisji wchodzi: przewodniczący - Klara Zetkin, członkowie: Kepten (Niemcy), Sirola (Finlandja), Walecki (Polska), Bordicza (Włochy), Frid (Norwegja), Kakkian Courtourier (Francja). Postanowiono wydawać międzynarodową korespondencję dla prasy w niemieckim, francuskim i angielskim językach.

W Berlinie zorganizowano międzynarodowy punkt propagandy, który ma zaopatrywać 450 gazet w materiał informacyjny. ~~Rzeczniczka~~ Rewelski organ "Kaja" występuje przeciwko nieobmyślonemu planowi unji celnej 3 państw zawierających unję. Rząd sowiecki wydał dekret pozwalający używać telefonów prywatnym osobom i postanowił znieść kontrolę ruchu pasażerskiego. Komisja opieki nad dziećmi wojsk. wręczyła amerykańskiej sam. pom. zawiadomienie o katastrofalnym położeniu dzieci znajdujących się w domach dziecięcych. Szybka pomoc amerykańska jest niezbędna w Czuwańskim okręgu i w Tatarskiej republice, gdzie głoduje około 350.000 dzieci. Wczoraj nastąpiło zamknięcie międzynarodowej konferencji telegraficznej. ~~xxxxxxx~~ Członkowie polskiej delegacji Aleksander Nowicki i Karol Goetz udzielili mi następujących wyjaśnień co do rezultatu konferencji. Brali udział przedstawiciele Anglii, Danji, Estonji, Finlandji i owodu miasta Memla, Litwy, Łotwy, Niemiec, Norwegji, Polaki wraz z wolnym miastem Gdańskiem, Szwecji, Rosji i wielkiego towarzystwa linii Podmołskich(?) E. Za drogę normalną uznana najkrótszą i najtańszą opłatę za depecze przez inne państwa nie może przewyższać taksy normalnej. Rosja wyznaczyła także po 30 centymów od wyrazu za depecze zagranicę. W razie zepsucia połączenia telegraficznego wewnątrz państwa można kierować depecze wewnętrzne za pośrednictwem telegrafu sąsiedniego państwa bezpłatnie. ~~xxxxxxx~~ Oprócz depecz radiotelegraficznych zwykłych wprowadzono specjalne depecze dla poszczególnych odbiorców. Uproszczone wzajemne rachunki między państwami. Uchwały konferencji obowiązują od 16 listopada b.r. konferencja ustaliła stosunki telegraficzne między Rosją a wymienionymi państwami z wyjątkiem Szwecji, która uchyla się od bezpośrednich stosunków u Rosją, dopuszczając jedynie tranzyt. Wczoraj przybył do Rygi Krasin, który natychmiast wyjechał do Londynu i Berlina. Poselstwo sowieckie w Rydze posiada ~~xxxxxxx~~ w danym momencie około 450 pracowników. Giełda ryska: kursy w rublach łotewskich, funt szterlingów 1380, dolar 382, frank irano. 25, 75, korona szwedzka 60, 50, marka niem. 3, 42, marka polska 0, 07.

KOMUNIKAT PRASOWY

z dn. 20. IX.

194

KOMUNIKAT PRASOWY

z dn. 20. IX. 21 r.

R Y G A

Poważny i od niedawna przychylny nam organ wojskowy "Latwijas Kareiwis" w Nr. 209 pisze o stosunkach polsko-litewskich. W Ganwie rozstrzyga się kwestja wileńska między dwoma stronami, z których jedna ma więcej praw (Litwa (Pat)), a druga więcej siły i wpływów: (Polska Pat) = Stolica Litwy, w której życie litewskie gnębione było przez carską Rosję od wielu lat i która przynależność swą deklarowała dokładnie w wielkim powstaniu litewskim 1863 r. ma się stać pastwą polskich interesów dzięki wpływom jakie z zezwolenia Rosji carskiej wywierali od lat księża katolicy polacy. Statystyka wileńskiego okręgu tak jest różnorodna, że trudno dzisiaj sądzić dokładnie o większości, w każdym bądź razie nawet według Dmowskiego polska ludność nie przewyższa 25%. Dodajemy od siebie, że w każdym razie ludność litewska i białoruska, do której przyłączy się żydowska w każdym razie stworzyć mogą kompletną przewagę. Wszedłszy w federację czem rozwiążą palącą kwestję wileńską. Nie dziwnego, że litwini wykorzystali wszelkie środki, aby zachować dla siebie Wilno. W 1918 r. w Wilnie powstało niepodległe państwo litewskie. Podczas napadu bolszewików litwini zmuszeni byli opuścić Wilno, a podczas ofensywy polacy uprzedzili ich i okupowali stolicę. Wkrótce polacy zyskali taką sympatję litwinów i białorusinów, że ci ostatni oczekiwali bolszewików. Polacy zmuszeni byli uleść wojennej przewadze bolszewików, a ci ostatni oddali Wilno litwinom, lecz już w październiku 1920 r. napadł na nie polski generał Żeligowski, który z zezwolenia rządu polskiego stworzył tak zwaną Litwę Środkową, stwarzając międzynarodowy konflikt dzięki któremu kamą się wszelkie próby stworzenia jakiegokolwiek bloku państw bałtyckich z udziałem Polski. Przewadzenie się gen. Żeligowskiego w Wilnie jasno wskazuje jak Polska szanuje prawa innych narodów, lecz jednocześnie wskazuje coś innego, co napewno zaważy na szali łosów sprawy wileńskiej. W Wilno-węzeł dróg żelaznych Litwy - samo Wilno leży

w biednym okręgu i utrzymanie swe zyskuje od pozostałej Litwy, od której odgrodzone jest obecnie polskimi wojskami. Handel i przemysł Litwy upadł. Ceny na ziemi i nieruchomości będą na dół, ludność ucieka z Wilna szukając ratunku w Kownie i utrzymanie rządu wileńskiego leży w ciężkim brzemieniu na i bez tego ciężkich słabych finansach polskich. Położenie ludności wileńskiej tak ciężkie jest, że Polska nie szczędzi starań, aby z Litwy uzyskać pomoc, lecz ze słabymi rezultatami, albowiem politykę Polski w Litgali nie można nazwać przyjazną. Fakty powyższe mówią same, że Wilno musi być przyłączone do Litwy, co nawet polscy, u których uczucia panują nad rozumem, pojęli, szukając wyjścia w dwóch, a nawet trzech kantach. Przy tych poszukiwaniach Litwa powinna skrupulatnie śledzić za polityką Polski. Albowiem na rozmaitych mapach wydawanych przez polskich patriotów, granice etnograficznej Polski coraz to głębiej zachodzą w terytorjum Litwy, a procent polskiej ludności na Litwie rośnie, jak kłosa jesienią. Dzisiaj lub jutro może się znaleźć taki generał, który zbuntuje się przeciwko swemu dowództwu i razem ze swymi żołnierzami zechce wrócić do domu. Naród polski naturalnie sankcjonuje ten krok, jak sankcjonował kroki Zeligowskiego i Korfanego, naturalnie o ile będzie pomyslnym. Na uwagę Litwy zależy, aby nie był pomyslnym. Litwie potrzeba pokoju, który zależy nie tylko od obietnic, ale od realnych warunków. Liga narodów, rozstrzygająca sprawę wileńską, przynieść może wojnę albo pokój. Bądźmy uważni i nie podlegajmy iluzjom. Simpson. "Dopisek redakcji: "Jak stoją sprawy w Lidze narodów już podawaliśmy. Te czego nie mogli uzyskać Zeligowski grozi zniszczeniem się drogą układów, zupełnie nie rozumiey dla czego proces ten sama Litwa gotowa sankcjonować" Z Pietrogrodu donoszą, o otwarciu tam pierwszej jadalni amerykańskiej adm. pom. dla 600 osób. Z Helsingforsu donoszą, że pietrogrodzki sowiet dla uspokojenia mas robotniczych nie otrzymujących w ostatnich dniach racji żywnościowych postanowił nadchodzące transporty dla głodnych zatrzymać i zużytkować we własnym zakresie. Według doniesień gazet bolszewickich nadchodzące transporty w głodnych okręgach ulegają rozgrabieniu. Za ostatni czas rewjentrybuna skłazała na rozstrzelanie 56 osób za grabienie transportów z żywnością. "Siedźnia" w Nr. 214 powtarza za prasą polską sensacyjne wyjaśnienie noty bolszewickiej udzielonej prasie przez Myskowskiego. O tejże sprawie pod tytułem "Szulerzy", w którym wiadomia o tejże sprawie "Nowy Put", iż wszystkie wybiegi polskich dyplomatów wobec noty rządu sowieckiego jasnych i traktujących sprawę otwarcie to jeden ciąg dalszych szulerstw.

ILSUDSK
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

ILSUDSK
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Na Łotwie wykryto wielką sieć organizacji komunistycznej. Przeprowadzono masę aresztowań. Znalezione całe stosy literatury nielegalnej w Rydze i we wsiach nad granicą rosyjską, które służyły punktami etapowymi dla przekraczania granicy i utrzymywania łączności z biurami zagranicznym w Pskowie. Aresztowane do-tychczas około 20 osób. Sprawa zbyt wysokich opłat cłowych, uchwalonych przez łotewską radę ministrów wywołuje coraz większe podniecenie wśród kół handlowych. Kupcy łotewscy żądają powtórnego rozpatrzenia sprawy przez konstytuante. Jedyny produkt wywozu: las nie wytrzymuje konkurencji Polski, Finlandji i Szwecji. Przedstawiciel Nansena w Moskwie Webster zadeklarował rządowi sowieckiemu, że czerwony krzyż bierze na siebie karmienie 100.000 ludzi w Saratowskiej gub. Dzisiaj wyjeżdża z Rygi minister finansów Kalninskis do Londynu, Berlina i Paryża dla poczynienia starań o pomoc kapitału zachodnio-europejskiego dla Łotwy.

PIESUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

KOMUNIKAT PRASOWY NR.

z dn. 16. września 1921 r.

M O S K W A

W artykule "Ktoemu nade położyt'Henies" Trecki omawiając katastrofę kolejową, która miała miejsce między Fastowem a Rożanką z pociągiem wiozącym aprowizację usiłuje zważyć odpowiedzialność za nią na polskich i rumuńskich agentów, mających za zadanie wyzwać dezorganizację i panikę w rosyjskiej kwoji aprowizacyjnej rękami petlurewców i Sawinkowa. Zdaniem Treckiego agenci ci utrzymują bezpośredni kontakt z polskim i rumuńskim sztabem, którego przewodniczącą myślą jest wszelką miarą szkodzić Rosji, nie wypowiadając jej wyraźnie wojny. W końcu artykułu utrzymuje on, że takowa akcja szkodzenia Rosji papierana jest w Polsce tylko przez pewne awanturnicze koła, utrzymujące związek z francuskimi imperjalistami. Przypuszcza on, że ostatnią nową sowiecką dyplomacji wywrze nacisk na szerokie koła robotnicze i drobnej burżuazji w Polsce i pobudzi ją do energicznego wystąpienia przeciwko awanturnikom żartującym z ogniem. "Izwiestja" podają wiadomość z Kijewa, że w mieście panuje ogólne oburzenie z powodu zajęcia z pociągami aprowizacyjnymi. "Izwiestja" stwierdzają powszechny brak znaków pieniężnych w Rosji sew., duże zapotrzebowanie w papierowych pieniądzach na rynkach rosyjskich ma być skutkiem nowej polityki ekonomicznej. Centralna komisja pomocy głodnym przy W.C.I.K. podaje cyfrowe dane o zapasach zebranych dla zaciwów. Zebrano i edastano 13.400.000 pudów. Przyjęto projekt konstytucji krymskiej republiki ludowej. Komisariaty spraw zagranicznych: morski i zagranicznego handlu pozostają pod zarządkiem władz centralnych R.S.F.S.R. Narodowy rewelucyjny rząd Mengelji ofiarował Rosji na rzecz głodnych 1000 głów rogacizny. W artykule "Prawdy" pod tytułem "Francuscy podżegacze i polskie żarty" z ogniem" - Radek stwierdza, że francuski rząd usiłuje wywrzeć nacisk na rząd polski i rumuński celem zaangażowania ich do wojny z sowietami. Twierdzi on, że Francja wystosowała notę ultimatywną do Polski, w której żąda złożenia przez Polskę ultimatum Rosji Sew. Zawładania że Rumunja oświadczyła już swoją zgodę na wystąpienie przeciw Rosji i oria-rewuje wszelką, finansową i wojskową pomoc. Dalej edaweluje się autor de mas

pracujących i drobnej burżuazji Francji, których zapytuje czy możliwa jest
nawa o zwróceniu długów carskich, gdy rząd francuski chce napaść na Rosję
w tak krytycznym momencie. Dalej podaje on, że na pasku tej zbrodniczej poli-
tyki Francji idą niektóre awanturnicze koła polskie. Kryzys ministerjalny w
Polsce spada w ręce marszałka Piłsudskiego pełną władzę. Po upadku Witosza,
gabinet którego nie chciał wojny żadna partja nie jest dość silna, aby prze-
ciwstawić się awanturniczej polityce wojskowej grupy. W tem widzi on naj-
większe niebezpieczeństwo momentu. Według oficjalnego sprawozdania zaregestre-
wane w Rosji 126.760 wypadków cholery, 159.000 tyfusu brzusznego, 14 wypadków
dżumy. Ta ostatnia rozpowszechnia się w stepach.

KOMUNIKAT PRASOWY

z dn. 19 września 1921 r.

M O S K W A

"Izwiestja" z dn. 18 n.w. w artykule p.t. "Polska i Rosja sew" podają komunikat komisariatu spraw zagranicznych w związku z listem otwartym moskiewskiego. Między innymi powiada: "Liczne kopje i fotografie z oryginałów dokumentów posiadane przez narkominceleń stwierdzają, że białogwardyjskie organizacje grupują się koło Sawinkowa i rozwijają aktywną działalność na terenie sowieckich republik-Organizacja Sawinkowa, której istnieniu przeczy rząd polski jest faktycznym kierownikiem band operujących na zachodnim terenie sew. republik. Szereg dokumentów znalezionych przy zabitych bandytach jako mandaty, legitymacje oraz zeznania aresztowanych z całą stanowczością stwierdzają bandycki charakter organizacji Sawinkowa. Te same dokumenta twierdzą o aktywnej pomocy, którą okazują polskie władze wojskowe oraz Szt. Gen. organizacji Sawinkowa. Pomoc okazuje się pieniędzmi, bronią, przemycańiem ludzi poza granicę. Ustanowiony jest również związek pomiędzy organizacją Sawinkowa a Warszawą, na terenie rosyjskim. Dokumenty cytowane w nosie naszej z dn. 6 b.m. okazują, że Sawinkow usiłuje przenieść swoją organizację na nielegalny teren, używając pseudonimów przy współdziałaniu z polskim sztabem generalnym. Korespondencja między Sawinkowem a majorem Klerzkowskim bezsprzecznie jest autentyczną, ponieważ jest zaopatrzona pieczęcią szt. gen.. Nie mogąc w inny sposób tego zaprzeczyć polski szt. gen. wystąpił przez niejakiego Mysłewskiego z twierdze-

niem, że dokumenty posiadane przez władze sowieckie sfałszowane i podłożone tow. Karachanowi. Komisarjat spraw zagranicznych czułby się za obrazę wdawać się w polemikę z figurami pekroju Mysłewskiego. Rząd sow. niejednokrotnie stwierdził swą gotowość rozpatrzenia sprawy Sawinkowa w komisji mieszanej, jednak stałe napotykał wymijające wykręty ze strony Polski. Żadne zaprzeczenie polskiego sztabu gen. lub panów Mysłewskich tych faktów nie zbiją. Izwiestja w obszernym artykule Stiełkewa przytaczają szereg zasad usprawiedliwiających nowy kurs polityki ekonomicznej sowieców. Drobna burżuazja musi być wyzyskana dla ekonomicznego odrodzenia kraju. Cała uwaga musi być skierowana na duży przemysł pomyślny rozwój którego pod kierownictwem rządu sow. będzie podstawą trwałości władzy robotniczo-właścicielskiej. O ile próba wprowadzenia nowej polityki ekonomicznej nie da żadnych rezultatów klasa robotnicza zachowuje za sobą prawo zrzucać się na jej. Do Symieropelu dostarczono z Turcji 150.000 pudów chleba. Według wiadomości podanych z Klauzenburgu w Rumunii ogłoszono ogólną mobilizację. Pod tytułem "Preszą się o opiekę" - "Izwiestja" przytaczają wyciąg z artykułu wstępnego "Journal de Pelegne" z dn. o b.m., który oświadcza podobnie, że krytyczny stan Polski dosięgnął najwyższego napięcia. Autor artykułu oświadcza dalej: "O ile jest już dowiedzionym, że nie możemy własnymi siłami zrehabilitować i uzdrowić kraju dlatego nie polecić to zrobić międzynarodowej anglo-francusko-amerykańskiej komisji, jak to nieustannie proponował "Journal de Pelegne". Prawdepodobnie konieczność zmusi nas do tego kiedy już będzie za późno." "Izwiestja" podają miesięczną przewozową zdolność towarów w rezyjskich pertach - 17 milionów pudów. Taką samą ilość są zdolne przetranszować koleje. Ludowy komisarjat komunikacji zawarł umowę z Estonją, Letwą według której państwa te zobowiązały się dostarczyć Rosji 500 wagonów dla zagranicznego importu. Ogłoszono postanowienie W.C.I.K. o zwolnieniu z więzienia przed terminem wszystkich, którzy uchylali się od wojskowej powinności, wskutek religijnych zasad. W Nowemikelajsku został osadzony i rozstrzelany baron Ungarn.

PILSU
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

"Izwiestja" komunikują treść artykułu w angielskim piśmie "Daily News" traktującego o złożonej przez Francję Polsce i Rumunii notie która wymaga jakoby wystosowania do Rosji ultimatywnej noty. Artykuł

stwierdza moralny upadek polityków Francji spekulujących na nieszczęściu i
indoneści Rosji. Projekt przeniesienia siedziby międzynarodowej komisji
pomocy głodnym z Paryża do Brukselli ewentualnym udziałem Stanów Zjed-
czonych, Niemiec i innych państw. Stieckow traktuje, jako nowe dążenie
Francji do rozszerzenia swej kontroli nad akcją pomocy głodnym Rosji i
przez poszczególne państwa. Wstępny artykuł "Prawdy" wymaga wprowadzenia
w życie taryfy dla epłaty pracowników zależnie od produkcji ich pracy.
Rozkaz Treckiego do czerwonej armii z dn. 15 b.m. przytacza fakt wykelejania
pociągu z aprewizacją na Ukrainie i nawołuje czerwonegardzistów do wy-
topienia petlurewskich band, zrywających akcję aprewizacji. W Pietregrodzie
otwarte pierwszą amerykańską jadalnią dla dzieci, która karmi 600 dzieci.
Wschodnioukraiński centralny komitet wykonawczy ratyfikował traktat
pokojeowy pomiędzy Łstwą a Ukrainą. 17 b.m. Między Ukrainą a Turcją została
podpisana umowa dotycząca repatriacji jeńców internowanych cywilnych osób.
Ze strony Ukrainy podpisał Kosiubiński, a ze strony Turcji Ali-Fuad-Pasza.
19 b.m. wręczył prezesowi W.C.I.K. Kalininowi uwierzytelniające papiery
przedstawiciel Niemiec Widenfeld. Widenfeld miał przy tej okazji mówę do
Kalinina. Do Pietregrodu zawinął niemiecki statek Tryten, przywiózł on do
Rosji, został wprowadzony podatek na prawo handlu w rozmiarze 50 tys. rubli
Pierwszego października ma być uruchomiona Putikowska fabryka, posiada ona
zapas opału na 3 i 4 miesiące. W tych dniach mają wyjechać z Pietregrodu za-
granicę trzy rosyjskie statki, "Bolszewik", "Karel Marks", i "Chileneo".
Następne dane o stanie transportu na Ukrainie podane są w "Prawdzie". Brak
opału jest najważniejszą przeszkodą transportu zamiast 850 wagonów dzien-
nie obecnie ładuje się tylko 72 ~~opaku~~ materiałami zamiast 2000 wagonów
oddawanych do dyspozycji poszczególnym urządzeniom. Obecnie daje się tylko 500.

Komunikat prasowy

z dn. 21 września 21 r.

M O S K W A

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

R Na plenarnym posiedzeniu moskiewskiej rady siewietów Trecki
ekij wygłosił mówę o międzynarodowej sytuacji Rosji sów. w związku z ulti-
matywną nową skierowaną przez rząd polski do rządu sowieckiego. Cały sze-
reg oryginalnych dokumentów i fotograficznych zdjęć stwierdza współdziała-

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

nie rządu francuskiego z Petlurą i Sawinkowym. Trecki z całym przekonaniem stwierdza fakt, że polskie wojskowe władze polski generałszy sztab i przede wszystkim oddział II Gensztabu przyjął bezpośredni udział w okazaniu pomocy i organizacji band, które przerzucają się na terytorjum Rosji celem wykonania terrorystycznych aktów. 3 września rząd Francji rozkazał rządowi polskiemu wystosować ultimatum do rządu sowieków. My nie wątpimy, że nasi dyplomaci zrobią wszystko co od nich zależy, aby nie tylko wśród polskiego ludu, ale nawet wśród polskiej burżuazji zdobyć przewagę na korzyść tendencji zachowania pokoju oraz normalnych gospodarczo-państwowych stosunków z nami. Aczkolwiek niecham nie wywołany z naszej strony ultimatum w formie jednostronnego rozkazu został, do nas wystosowany nasze dążenie i ^{wola} ~~wskazanie~~ do pokojowego uregulowania konfliktu nie osłabła, ale się wzmożyła. Mamy nadzieję, że dni które pozostają do 5 października rozładują atmosferę i przyniosą uspokojenie, ponieważ tylko o porozumieniu może być mowa. Plenum moskiewskiej rady powziął rezolucję, która na zasadzie sprawozdania Treckiego stwierdza gotowość moskiewskiej rady sowieków do podtrzymania rządu sowieków w jego pokojowej polityce względem Polski. ~~Wstępny~~ Wstępny artykuł "Izwiastij" traktuje organizującą się pomoc międzynarodowego proletariatu dla Rosji nie tylko jako pomoc materialna, ale również jako osiągnięta solidarność wszechświatowego proletariatu w dziale obrony Rosji Sow. od wrogów. "Izwiastja" stwierdzają fakt coraz częściej powtarzających się wypadków wywołania pociągów na Kazańskiej kolei. Przypisuje się te nieudolności władz kolejowych. Wskutek demobilizacji polskiej armii 8000 oficerów ma być skierowanych do rezerwy. Zarządzenia nowopowstałej rewolucyjnej władzy w Mongolji wnoszą uspokojenie do kraju i przyczyniają się do wznowienia normalnych handlowych stosunków. Podczas podróży z Jenisiejska do Archangielska zaginął w Karskim morzu statek Jenisiej. W rejonie Baku w przeciągu sierpnia wydobycie 11 milionów pud. ropy.